

SVCB, HTTPS, DDR a další novinky v DNS

Petr Krčmář

12. října 2024

Uvedené dílo (s výjimkou obrázků) podléhá licenci Creative Commons Uvedte autora 3.0 Česko.

- linuxák od roku 1998
- správce serverů
- lektor a konzultant
- šéfredaktor [Root.cz](#)
- člen [vpsFree.cz](#)
- organizátor [LinuxDays](#)
- můj web je [petrkrcmar.cz](#)

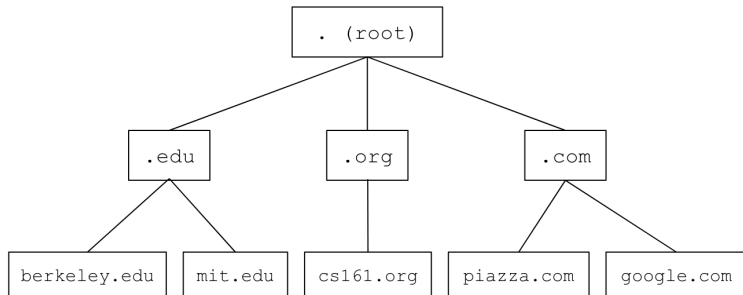
<https://www.petrkrcmar.cz>

Princip DNS

Pár slov o DNS

- informace jsou v DNS rozloženy v doménovém stromě
- celé jméno se skládá z domén oddělených tečkami
  - ananas.do.petrkrcmar.cz
  - vlevo konkrétní, vpravo nejobecnější
- popisuje také **průchod** doménovým stromem
  - podle něj postupujeme při hledání odpovědi
- nejprve je třeba jít ke kořeni a zjistit informace o .cz
- poté podle nich postupovat do dalšího patra
- nakonec identifikujeme konkrétní **uzel** ve stromě
- hloubka omezena na 127 úrovní
  - obvykle využíváme maximálně čtyři až pět

Stromová struktura

Autoritativní server

- běžný počítač vystupující na internetu
- je na něm spuštěný DNS démon (služba)
- drží skutečná data, která nás zajímají
  - server odpovídá na DNS dotazy klientů
- je zodpovědný jen za určitou oblast (zónu)
  - nemusí tedy držet data pro celý internet
- u určitých dat může **odkazovat** na jiný server
  - přesně takto je organizován doménový strom

- jednotka informace uložená ve stromu DNS
- uložena jako zdrojový záznam (resource records, RR)
- pro každé jméno **libovolný počet**, i **opakujících** se typů
- každý záznam obsahuje vždy pět položek

jméno (name) ke kterému se vztahuje

životnost (time to live), TTL v sekundách (až 68 let)

třída (class) vždy hodnota 1, internet (IN)

typ (type) typ předávané informace (16 bitů)

data samotná informace, formát závisí na typu

Běžné typy DNS záznamů

- SOA** základní informace o doméně
  - A** adresa protokolu IPv4
  - AAAA** adresa protokolu IPv6
- CNAME** přezdívka jiného jména
  - PTR** jméno k IP adrese
  - NS** jméno DNS serveru pro doménu
  - MX** jméno poštovního serveru pro doménu
  - TXT** další informace v textové podobě

DNS pro web

Tradiční použití na webu

- klient (prohlížeč) chce načíst obsah
- musí zjistit informace o doméně z URL
- zeptá se tedy na **záznamy pro dané jméno**
  - ptá se na A záznam pro IPv4
  - ptá se na AAAA záznam pro IPv6
  - dotazy jsou asynchronní (Happy Eyeballs)
- jakmile dostane odpověď, spojuje se k serveru
  - naváže spojení TCP na výchozí port
  - poté se ptá pomocí HTTP
  - volitelně ještě mezivrstva TLS

Proč to nestačí?

- máme **pevnou vazbu** mezi identitou a umístěním serveru
- nedokážeme signalizovat **port**, na kterém služba běží
  - používáme výchozí port nebo ho musíme předat prohlížeči
- nedokážeme signalizovat **protokol** aplikační vrstvy
  - přechod na HTTP/2 nebo HTTP/3 vyžaduje další komunikaci
- nedokážeme signalizovat **bezpečný transport**
  - třeba aby se rovnou předsadil TLS před HTTP
- nedokážeme použít **alias** celé domény
  - záznam CNAME nesmí být v apexu zóny (kombinace se SOA a NS)
- přenášíme tedy **pouze IP adresy** – víc neumíme

Záznam typu SRV

- některé služby umějí záznam typu SRV (service), typ 33
- definován v [RFC 2782](#)
- **upřesňuje** informace o serveru poskytujícím službu
  - jméno hostitele, transportní protokol, číslo portu, prioritu...
- použití vždy vyžaduje **další dotaz** do DNS pro zjištění IP
- používají ho klienti LDAP, SIP, XMPP...
  - na webu **není podporován**
- elektronická pošta má podobný vlastní záznam typu MX

Příklad záznamu SRV

```
_sip._tcp.example.com. 86400 IN SRV 0 5 5060 sipserver.example.com.
```

Proč nemáme na webu SRV?

- protože to RFC zakazuje
  - když s tím nepočítá protokol, klient nesmí používat
  - viz *Applicability Statement*
- bylo několik pokusů to vyřešit (2002, 2009, 2014...)
  - vždy skončilo jen u návrhů a nedořešených problémů
- obvykle se zmiňuje **zvýšení latence** a **složitost integrace**
  - některé nedořešené problémy mají bezpečnostní dopady
- SRV není příliš vhodný pro dnešní web
  - je **nerozšiřitelný** a má pevný formát
  - je obvykle **povinný**, což komplikuje jeho doplnění do standardu
- tvůrci prohlížečů ho proto nechtějí a nepodporují

Nové záznamy SVCB a HTTPS

- definovány v [RFC 9460](#) z listopadu 2023
  - HTTPS je zvláštní případ obecnějšího SVCB (SerViCe Binding)
- poskytují **všechny informace** pro připojení ke službě
  - lepší výkon a soukromí, netřeba vyjednávat změny
  - jsou **rozšiřitelné** – můžeme je dále doplňovat
- všechno v **jednom** DNS záznamu
  - méně dotazů znamená rychlejší spojení
  - rovnou se spojím správně a se správnou službou
- odděluje se identita (doména) od hostitele služby
- nová metoda doménového aliasu
  - pro weby na `https://example.com` si zajdi k `svc.example.net`

DNS záznam HTTPS

Záznam typu HTTPS

- DNS záznam typu 65 (RR type)
  - pokud vaše nástroje tento typ záznamu ještě neznají
- záznam obsahuje prioritu, podobně jako MX
  - záznam s nejnižší prioritou se použije jako první
- následuje seznam parametrů ve formátu **klíč=hodnota**
  - parametry oddělujeme mezerou, více hodnot oddělujeme čárkou

Dotaz na záznam HTTPS

```
$ dig HTTPS example.com
$ dig TYPE65 example.com
example.com 3600 IN HTTPS 1 . alpn="h3,h2" ipv4hint="192.0.2.1" ipv6hint="2001:db8::1"
```

Použitelné parametry

- `alpn` protokol podporovaný serverem
- `no-default-alpn` ignoruj výchozí protokol
- `port` TCP nebo UDP port služby
- `mandatory` položky nutné k navázání spojení
- `ipv4hint` seznam IPv4 adres
- `ipv6hint` seznam IPv6 adres
- `ech` encrypted ClientHelo
- `dohpath` cesta pro poskytování DoH
- `ohhttp` parametry pro HTTP/3

Seznam voleb je v [registru v IANA](#).

ALPN (Application-Layer Protocol Negotiation)

- ALPN byl původně vyvinut pro TLS ([RFC 7301](#))
  - rozšiřující hlavička pro vyjednání protokolu
  - posílá se rovnou v ClientHello a oznamuje *Next Protocol*
- v současnosti jsou použitelné volby:
  - HTTP/1.1 (http/1.1)
  - HTTP/2 over TLS (h2)
  - HTTP/2 over TCP (h2c) – nešifrovaná
  - HTTP/3 (h3)
- pořadí voleb je důležité, ukazuje **preferenci** – první je nejsilnější
- volba `no-default-alpn` zakazuje klientovi použít výchozí protokol
  - klient pak musí použít některou z hodnot navržených serverem

IPv4 a IPv6 adresy

- položky `ipv4hint` a `ipv6hint` obsahují seznam IP adres
- tyto adresy by měly být použity, pokud klient ještě žádné nezná
  - používá se ke zrychlení komunikace, klient má informace dřív
- pokud klient už IP adresy odněkud zná, měl by nápovědy **ignorovat**
- adresy mohou být použity zcela asynchronně
  - klient si vybírá podle vlastních algoritmů
  - může použít metody jako Happy Eyeballs
- klient může stále využít klasické záznamy A a AAAA
  - pokud něco selže nebo jsou adresy z nápovědy nedostupné

- položka port umožňuje klienta poslat na **nestandardní port**
  - to pomocí klasického záznamu A/AAAA není možné
- jde o číslo portu pro TCP nebo UDP
  - záleží na zvoleném transportním protokolu
- musí jít o jediné číslo v rozsahu 0 až 65535
  - více položek není povoleno
  - stejně jako jiné znaky v hodnotě

Encrypted ClientHello

- položka ech (dříve ESNI) zlepšuje bezpečnost a soukromí
- dovoluje šifrovat už úvodní paket TLS (ClientHello)
  - jde o rozšíření v TLS 1.3
  - úvodní seznámení má **vnější** a **vnitřní** část
  - ta vnější je už v DNS, vnitřní pak jde standardní cestou
- zabrání se přenosu SNI v otevřené podobě
  - kvůli výběru certifikátu klient prozrazuje doménu
- ECH musí podporovat klient i server
  - u serveru to zahrnuje šifrovací knihovnu (OpenSSL)
- záznam obsahuje **veřejný klíč** a podrobnosti k protokolu
- v serverech je zatím experimentální podpora
  - v distribucích ji nehledejte, musíte si sestavit
  - doplnit do webového serveru i šifrovací knihovny

Režim alias

- zvláštní režim, kdy je použita **priorita 0**
  - pozor na to při číslování priorit v běžném režimu
- obvykle se používá jeden takový aliasový záznam
  - pokud je jich víc, klient zvolí jeden náhodně
- používá se v apexu zóny, kde nelze použít CNAME
  - na rozdíl od CNAME zůstávají v platnosti ostatní záznamy
  - alias se týká vždy jen jedné dané služby

Příklad aliasu

```
petrkrccmar.cz.      86400      IN      HTTPS   0 www.petrkrccmar.cz.
```

DNS záznam SVCB

Záznam typu SVCB

- DNS záznam typu 64 (RR type)
- zobecněná varianta popsaného záznamu HTTPS
- SVCB obsahuje také název služby
  - ve formátu Attrleaf podle [RFC 8552](#) a [RFC 8553](#)
  - názvy služeb jsou přidělené v [registru v IANA](#)
- před název služby je možné vložit i nestadardní port

Příklad záznamu SVCB

```
_8443._foo.api.example.com. 7200 IN SVCB 0 svc4.example.net.
```

DNS záznam DDR

- Discovery of Designated Resolvers (DDR)
  - česky objevení **jmenovaných** resolverů
  - provozovatel původního resolveru jmenuje následovníka
- pro přechod na šifrovanou komunikaci s resolverem
  - určeno pro klienty
  - znají IP resolveru, chtějí přejít na šifrování
- provozovatel resolveru tak hlásí podporu šifrování
  - předpokládá se, že jde o jednoho provozovatele
- standard dle [RFC 9462](#)

Předání informací

- výchozí protokol DNS je nešifrovaný
- máme další možnosti
  - DNS-over-TLS (DoT) v [RFC 7858](#)
  - DNS-over-HTTPS (DoH) v [RFC 8484](#)
  - DNS-over-QUIC (DoQ) v [RFC 9250](#)
- musíme ovšem klientům nějak signalizovat
  - obvykle používáme DHCP a RA
  - tím ale předáme jen **IP adresu**
- moderní protokoly ale vyžadují víc
  - doménové jméno serveru (kvůli certifikátu)
  - adresu resolveru v rámci webového serveru (URI)
  - někdy chceme i nestandardní port a další

Dva mechanismy

- standard definuje dva mechanismy
  - oba využívají záznamu SVCB pro získání konfigurace
  - podle toho, zda známe IP adresu nebo doménové jméno
- ① když známe jen IP adresu resolveru
  - klient položí zvláštní typ dotazu (SUDN, dle [RFC 6761](#))
  - zeptá se na jméno `_dns.resolver.arpa.`
  - získá tak nešifrovanou cestou záznam SVCB s dalšími informacemi
- ② když známe doménové jméno resolveru
  - zeptáme se na záznam typu SCVB u jeho jména
  - dozvíme se tak o dalších možnostech komunikace

Potvrzení provázanosti

- klient potřebuje potvrdit spojitost mezi resolversy
  - aby nechtěně nezačal komunikovat s někým cizím
- oba mechanismy umožňují zkontrolovat provázání
  - buď oba resolversy běží na **stejně IP**
  - nebo existuje **certifikát** obsahující původní IP
- klient může kontrolu za určitých okolností vynechat
  - například při použití privátních či link-local IP
  - ty nemohou být samozřejmě v certifikátu
  - resolver by pak měl mít stejnou IP jako původní

Příklady záznamů

- záznamů může být samozřejmě více
- jejich pořadí je možné určit prioritou
- formát jmen určuje [samostatný dokument](#)

Příklad záznamu pro DoH, DoT a DoQ

```
_dns.example.net. 7200 IN SVCB 1 example.net. (  
    alpn=h2 dohpath=/dns-query{?dns} )
```

```
_dns.example.net. 7200 IN SVCB 1 dot.example.net (  
    alpn=dot port=8530 )
```

```
_dns.example.net. 7200 IN SVCB 1 doq.example.net (  
    alpn=doq port=8530 )
```

Když známe jen IP

- dotaz na SVCB jménem **_dns** s autoritou **resolver.arpa**
- odpovědi jsou podrobnosti týkající se šifrovaného resolveru
- v odpovědi by měly přijít i IP adresy resolveru
  - záznamy A a/nebo AAAA v Additional Answers
  - šifrovaný resolver může mít více IP než původní, ale ne méně
  - vlastně obdoba GLUE záznamu

Příklad záznamu pro DoH

```
_dns.resolver.arpa. 7200 IN SVCB 1 doh.example.net (  
  alpn=h2 dohpath=/dns-query{?dns} )
```


Kdo to podporuje?

- všechno jsou to velmi **mladé standardy**
- podpora v nástrojích je zatím **nekompletní**
  - na straně DNS resolverů problém není, lze nasadit
  - software (prohlížeče) umí obvykle jen část standardu
  - nebo umí starší variantu z některého návrhu
- na plnohodnotnou podporu si musíme počkat
  - ale už teď můžeme u svých domén použít

Příklad

```
$ dig https www.petrkrcomar.cz
www.petrkrcomar.cz. 3600 IN HTTPS 1 . alpn="h2" port=443
                        ipv4hint=37.205.10.41 ipv6hint=2a03:3b40:fe:50d::1
```

Kde to vyzkoušet HTTPS

- HTTPS si lze vyzkoušet na test.petrkrccmar.cz
  - dva porty 443 a 4433 s různým obsahem
  - obvykle přijdete na 443, záznam HTTPS vás ale pošle na 4433
  - Chrome podporuje jen částečně (jen alpn)
  - Firefox po zapnutí `network.dns.native_https_query`
  - Safari na iOS podporuje
- podporu Enhanced Client Hello (ECH) vyzkoušíte na tls-ech.dev
  - Chrome podporuje od verze 117
  - Firefox podporuje od verze 118
  - Safari na iOS nepodporuje

Kde vyzkoušet DDR

- podporu má zapnutou například [Cloudflare](#)
- Windows umí od vydání 22H2
- Apple umí v macOS Ventura a iOS 16
- Android umí od verze 11
- v Linuxu lze doplnit pomocí dnstool z PowerDNS

Příklad

```
$ dig svcb _dns.resolver.arpa @1.1.1.1
...
;; ANSWER SECTION:
_dns.resolver.arpa. 300 IN SVCB 1 one.one.one.one. alpn="h2,h3" port=443
    ipv4hint=1.1.1.1,1.0.0.1 ipv6hint=2606:4700:4700::1111,2606:4700:4700::1001
    key7="/dns-query{?dns}"
_dns.resolver.arpa. 300 IN SVCB 2 one.one.one.one. alpn="dot" port=853
    ipv4hint=1.1.1.1,1.0.0.1 ipv6hint=2606:4700:4700::1111,2606:4700:4700::1001
```

Otázky?

Petr Krčmář
petr.krcmar@iinfo.cz